

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopie šte. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Privečkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 33.

V Ptuj v nedeljo dne 15. avgusta 1915.

XVI. letnik.

Bog ohrani nam cesarja!

Šestinsosedeset let je, odkar se je porodil Franc Jožef, ki kot presvitli in ljubljani naš cesar zdaj že dolga desetletja vlada avstro-ogrskemu narodu. In ti narodi pripravljajo se, da praznujejo ta dan kot pravi krasni praznik domovine . . .

Navdušeni in ponosni dvigamo glave do prestola, kjer sedi častljivi, božanski starček.

Mož je to, katerega duša je pretrpela vse grenkote življenja. Smrt je kosila brezsrčno okoli njega in mu vzela starše, ženo, otroke, naslednika. Kar more solzno življenje nesreče in gorja prinesiti, to je v obilici cesarju prineslo. Ali on je stal kakor jekleni spomenik, dvigal oči proti nebu in nadaljeval težko vladarsko delo. V tem veličastnem samozatajenju, v tej vzorni delavnosti tega brezprimerne vladarskega značaja, v tem plemenitem tolmačenju vladarskih dolžnostij tega očetovskega monarha, leži vir našega spoštovanja in naše ljubezni. V tem tiči vriskajoče veselje, ki ga čuti v kljub prelitih potokih krvi na dan tega rojstnega dneva duša narodov v naši monarhiji.

Kajti sredi v najgrozovitejši vojni stojimo danes; kakor velikanska blaznost obšlo je vse človeštvo, kakor divji fanatizem, ki se ne vstavi niti ob grobovih. Volkovom podobni so naši sovražniki, ki so nas in zvesto našo zaveznico obkolili in napadli, da bi svojo naduto požrešnost ohladili. Res je, sredi v največjem prelivanju krvi, kar jih pozna svetovna zgodovina, stojimo in v takih časih je vsako praznovanje nekako prisiljeno, nenaravno. V tem slučaju pa ne! Kajti prvič stojimo v tem resnem trenutku kot zmagovalci, ki so vrgli milijonske armade Rusije ob tla in ki jih podijo z jekleno vstrajnostjo v njih sibirski skrivališča. Drugič pa se gre za našega cesarja, za 86-letnega Franca Jožefa, kateremu nismo le zvesti podaniki, temveč katerega ljubimo z vsvo tisto vročo navdušenostjo, ki jo pozna zdravo, pošteno ljudstvo. To je pa glavno: noben vladar ne bode izpolnil vzvišenost svojega poklica, ako ne bode imel spoštovanja ter ljubezni svojih podanikov. To dvojje pa poseduje naš cesar in kralj v taki meri, kakor noben vladar sedanjosti in preteklosti.

Pa še nekaj! Naš cesar sprožil je vzvišeno misel, da naj se praznuje njegov 86. rojstni dan s tem, da se daruje v vojni-oskrbovalne namene.

Ne torej praznovanje, ki ima le zabavo in razkošje kot namen; praznovanje naj bode to, ki prinese ogromne svote, s katerimi se bode celilo grozovite rane na truplu narodov. V znamenju „Rdečega križa“ praznovalo bode ljudstvo po vsej širni domovini cesarjev dan. V znamenju pomoči žrtvam svetovne vojne, ki so polagale svoje zdravje, svoje imetje, svojo kri na oltar

tudi takrat je švigal čez naše meje plamen sovražstva laškega Eihjalta. Letos praznuje cesar svoj dan sredi vojne, proti kateri so bile vse dosedanje druge vojne le otročja igrača. In nekaka globoka tragika leži ravno v tem dejstvu, da je moral 86-letni cesar Franc Jožef potegniti meč. Kajti kdo je bil idealnejši zaščitnik miru kakor ravno on? Kdo se je trudil desetletja v zatajevanju lastnega ponosa, da je ohranil svetu mir? Kdo je prezrel izzivanja, očitanja in žaljenja strupenih sosedov, ki so že računali z razsolum habsburške monarhije? Morda je ravno ta zaprinesljivost našega miroljubnega cesarja pomnožila pogum zločinskih sovražnikov, ki so hoteli že davno ugrabiti dedščino Habsburžanov. Morda bi bilo bolje, ako bi že preje zdrobili izzivajočo kačjo zalego ob naših mejah, morda . . . ali kdo bi o tem stvarno sodil? Eno pa je zlata istina in je obenem najlepše in dragocenejše darilo, ki ga podaré cesarju ne samo avstro-ogrski narodi, marveč ves pošten svet: — naš cesar ni hotel vojne!

On pred večnim sodnim stolom zgodovine ni odgovoren za to grozovito prelivanje krvi. Svoje srce, svoj ponos, svojo dušo, svoje delo, vse je žrtvoval Franc Jožef za vzdržanje miru. Nikdar ni stal v našemljenu pozni angelja miru, kakor krvavi car-batjuška, kramarsko nadnuti angleški „king“ ali kronani morilec Peter; vedno pa je bilo njegovo delo obenem pošteno delo za mir . . . Pošteni ljudje se klanjajo danes našemu cesarju, pa čeprav so podaniki sovražnih dežel; klanjajo se njegovemu kakor kristal čistemu značaju, klanjajo se mu, čeprav ga je postavila tragika zgodovine sredi v gigantični boj za jasno bodočnost!

Ti, Franc Jožef, si oče tvojih narodov in naša ljubezen do tebe podobna je oboževanju. Ti nisi hotel vojne in do višine tvojega prestola ne pride nobena kapljica nedolžno prelite krvi. Bog ve, da je tvoje srce čisto in sodil bode on sam . . .

Mi pa prenašamo vsa grozovita bremena vojne z jasnim pogledom v tvoje veličastne očetovske oči. Tako prihajamo kakor zaupljivi otroci pred tvoj prestol: oče, sivolasi naš oče, sprejmi milostno otroške naše čestitke . . .

Franc Jožef, v naši krvi pa vriska vesela nada: zmagali bomo! In ta zmaga bode nevenljivo darilo krvavečih narodov svojemu cesarju . . .

domovine. Ta misel označuje pač najbolje plemenito srce cesarja-očeta; izpeljava in uresničenje te cesarjeve želje pa bode jasni dokument visoke kulturne stopinje naše monarhije, dokument pravega krščanstva, ki ne pozna donečih besed, marveč katerega začetek in konec je večna ljubezen . . .

Šestinsosedeset let je cesar dočakal. Nepochetno je, da bi vsebino tega dolgega življenja popisali. V hudi vojni prevzel je cesar žezlo in